

Brussel en duurzame ontwikkeling

De principes voor een duurzame ontwikkeling, het nieuwe ontwikkelingsmodel voor de mensheid, werden opgesteld tijdens de "Milieutop van Rio" (1992).

Een duurzame ontwikkeling veronderstelt de integratie van economische, sociale, institutionele en milieuaspecten via een actieplan : "Agenda 21". Die aspecten zijn stuk voor stuk onontbeerlijk om het systeem kans op overleven te geven. Dat laatste behelst een redelijke ontwikkeling voor iedereen, zowel vandaag als in de toekomst.

Nieuwe integrerende beleidsfuncties werden uitgewerkt. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest probeert die principes in te voeren om een aantal neerwaartse tendensen om te buigen en zo de terugloop van het aantal inwoners een halt toe te roepen, het economische onevenwicht tussen de tertiaire en de productiefuncties terug in evenwicht te brengen, het duale karakter van de samenleving terug te schroeven, de levenskwaliteit te verbeteren, enz.

Geïntegreerd beleid

Fundamentele hervormingen zorgen voor de integratie van de verschillende beheersaspecten van de stad.

Een ordonmantie structureert het beleid op het vlak van de ruimtelijke ordening en stedenbouw en betreft daarbij de gewestelijke beleidslijnen voor economie, energie, huisvesting, transport en leefmilieu. Concreet leidt dat tot hiërarchisch opgebouwde en geïntegreerde plannen.

Het GewOp (Gewestelijk Ontwikkelingsplan) bakent de doelstellingen af om tegemoet te komen aan economische, sociale, culturele, vervoerstechnische en leefmilieueisen. Het benoemt bovendien de aan te wenden middelen en bepaalt de prioritairere interventiegebieden.

Het GBP (Gewestelijk Bestemmingsplan) vult het GewOp aan qua ruimtelijke ordening. De Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOp's) bepalen op gemeentelijke schaal de aspecten waarin de openbare instanties tussenkomen. De BBP's (Bijzondere Bestemmingsplannen) ten slotte geven een gedetailleerde beschrijving van de inrichting van de wijken.

Volgens het preventieprincipe moeten voor elke nieuwbouw of stedenbouwkundige aanpassing van een

bepaalde omvang een bouw- en een milieuvergunning met elkaar overeenstemmen.

Zo wil men de hinder beperken en de gebouwen beter integreren in een stedelijke omgeving.

Verschillende domeinen komen trouwens aan bod in strategische plannen. Dat is het geval voor afval (het Plan betreffende de Preventie en het Beheer van Afvalstoffen bepaalt het actieprogramma over een periode van 5 jaar), natuur, mobiliteit, transport en geluidshinder. Die plannen steunen op wetenschappelijke en technische kennis en worden geëvalueerd en aangepast naarmate de stad evolueert.

Geïntegreerde administratieve structuren

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden de administratieve structuren voor leefmilieu gekenmerkt door hun integratie en complementariteit. Drie organismen werken in dat verband onderling samen.

Het BIM (Brussels Instituut voor Milieubeheer) voert duurzame oplossingen aan voor de stedelijke problematiek.

Een drieledige multi-sectoriële, multi-instrumentele en multi-disciplinaire aanpak stelt het BIM in staat het beheer van het leefmilieu op een globale manier te organiseren.

Het in 1990 opgerichte ANB (Agentschap Net Brussel) is de openbare gewestelijke dienst voor het ophalen en behandelen van afval. Ook selectieve ophalingen en schoonmaak van de wegen behoren tot zijn taken.

Het BUV (Bestuur voor de Uitrusting en het Vervoersbeleid van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest), staat, met zijn dienst "Grote Waterinfrastructuur", opgericht in 1995, in voor de bouw van waterzuiveringsstations en stormbekkens.

Juridische middelen om de burger bij het milieubeleid te betrekken

Openbare onderzoeken en overlegcommissies zijn twee gebruikelijke beheersinstrumenten voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zo worden de plannen voor de ruimtelijke ordening en het afvalbeheer vooraf aan de bevolking en aan verschillende openbare instanties voorgelegd.

Binnen het Gewest kwamen verschillende adviserende instanties tot stand. Ze vertegenwoordigen als het ware de maatschappij waarin we leven.

Het belang van informatie

Sinds 1991 is in Brussel de toegang tot de milieu-informatie wettelijk gegarandeerd. Het BIM is verplicht om de twee jaar een staat van het leefmilieu te publiceren. In het milieubeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nemen sensibilisering en opvoeding van de bevolking een belangrijke plaats in. Zo richten talrijke publicaties en campagnes zich tot de schoolgaande jeugd, het bedrijfsleven en het grote publiek.

Partnerschappen

Partnerschappen vormen is één van de pistes voor de verdere uitbouw van het milieubeleid. Het biedt alle partijen de mogelijkheid zich voor een gemeenschappelijk doel in te zetten zonder dat het ten koste gaat van hun onafhankelijkheid.

Het BIM zorgde samen met het ANB voor het opstellen en concretiseren van het plan betreffende de preventie en het beheer van afvalstoffen. Het is ook de partner van de gemeentebesturen en van de administratie van stedenbouw. Daardoor konden nieuwe reglementen voor milieuvergunningen en effectenstudies ontstaan. Het BIM zet zijn medewerking met het BUV voort bij het onderzoek naar de gevolgen van het verkeer op het leefmilieu. Het werkt ten slotte samen met NGO's (Niet-Gouvernementele Organisaties) voor het beheer van natuurreservaten en milieu-educatieve programma's.

Vrijwillige overeenkomsten tussen de privé-sector en de openbare instanties wijzen de bedrijven op hun verantwoordelijkheid binnen de milieuproblematiek. Dat is met name het geval voor de fabrikanten van batterijen en van huishoudverpakkingen, en voor afgedankte voertuigen.

Met de steun van de beroepsfederaties leidde een preventiecampagne binnen een aantal bedrijfstakken tot verschillende enquêtes. Het ging om stomerijen, carrosserie-bedrijven en benzinestations. Verder werd met de grafische sector een milieuovereenkomst afgesloten. Ze verenigt op vrijwillige basis de gewestelijke overheid en de beroepsorganisaties voor de gezamenlijke toepassing van een meerfasig actieprogramma. De partijen baseren zich daarvoor op een analyse van de sector om uiteindelijk reglementaire en technische oplossingen uit te werken waar iedereen zich in terugvindt.

HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST, BEVOEGD VOOR HET LEEFMILIEU

De milieubevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omvat :

- De strijd tegen de lawaaihinder
- Het afvalbeleid
- Het toezicht op gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke inrichtingen
- De productie en distributie van water, inbegrepen de naleving van de kwaliteitsnormen en de zuivering van het afvalwater
- Het natuurbehoud, de inrichting en het beheer van groene ruimte, het toezicht op de jacht en de visvangst, het beheer de waterloop
- De gewestelijke aspecten van energie, zoals de plaatselijke gas- en elektriciteitsdistributie, nieuwe energiebronnen en energierugwinning, het rationele gebruik van energie.



SAMENWERKING TUSSEN DE BELGISCHE FEDERALE INSTELLINGEN.

Het leefmilieu houdt zich niet aan landsgrenzen. De Belgische Staat en de Gewesten moeten dus onderling overleg plegen en permanent hun acties op elkaar afstemmen. Verschillende instanties staan daarvoor in. De Interministeriële Conferentie voor Leefmilieu (ICL) verenigt de ministers van Leefmilieu op besluitniveau. Het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM) coördineert het Belgische standpunt in de milieuproblematiek op internationaal vlak. De taak van IRCEL is tweeledig : coördinatie van de resultaten van de meetmetten voor de luchtkwaliteit en de inzameling voor het Internationaal Milieuagentschap bestemde gegevens.

De Technische Noordzeecommissie coördineert de maatregelen voor de lozing en de uitstoot van gevaarlijke stoffen in water en in de atmosfeer.

De Interregionale Verpakkingcommissie ziet toe op de toepassing van het Europese reglement betreffende de verpakking (preventie, opwaardering, recyclage).

Daarnaast bestaan nog meer commissies die zich toeleggen op andere milieuspecifieke domeinen.